

ZOFIA MATYSIAK

ur. 1927; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", okupacja niemiecka, getto w Lublinie

Getto i wybuch wojny niemiecko-sowieckiej

Najpierw żeśmy mieszkali na Bernardyńskiej, potem na Konopnickiej już od [19]30 roku. W [19]41 roku z całego Śródmieścia, czyli Konopnicka, Chopina, ten cały blok kamienic, zostaliśmy wyrzuceni na ulicę Lubartowską. Już była pusta ulica Lubartowska, już Żydów wygonili, już ogrodzili getto w tym czasie. I myśmy dostali mieszkania żydowskie do zamieszkania. Poza tym w [19]41 roku wybuchła wojna rusko-niemiecka i getto było, druty kolczaste i wbite były pale ogromne równo przez połowę ulicy Lubartowskiej, przez jezdnię. I tam było już getto, ściśnięte bardzo, bo „getto” to jest nie tylko żydowskie, bo w każdym mieście może być getto i chińskie, i japońskie, i jeszcze nie wiadomo jakie. To jest dzielnica wyłączona. Może nie wyłączona tylko w każdym razie zgromadzenie jednego narodu.

Więc – nawet żeśmy byli zdziwieni – rano było słychać taki huk na ulicy, chociaż mieliśmy mieszkanie w kamienicy wewnątrz, czyli podwórko nas broniło od głównego traktu ulicy Lubartowskiej, ale był wielki szum. No i ciekawość była taka, co jest. Ja pamiętam żeśmy z bratem (w ogóle obydwójce tośmy zawsze się wszędzie wciskali, gdzie tylko można było) wybiegli do głównej bramy, i patrzymy, że nie ma tych słupów, zlikwidowany jest już i jadą ogromne ciężarówki naładowane Niemcami, każdy miał chustkę pomarańczową na szyi zawiązaną i śpiewali: „Nach Moskau, nach Moskau”. Potem ojciec nastawił radio – bośmy radio mieli przez całą okupację, żeśmy ukryli radio, było u nas w domu, słuchaliśmy całą okupację wszystkich stacji, ojciec po niemiecku słuchał jeszcze dodatkowo – i okazało się, że wybuchła wojna, że napad był Niemców na Rosję.

Data i miejsce nagrania	2008-09-10, Lublin
Rozmawiał/a	Dominika Majuk
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"